

Intervalli

2 2009

Intervalli

2 2009

Intervalli

2 2009

Intervalli

2 2009

Intervalli

Intervalli

Musiikkikirjastoalan aikakausjulkaisu

ISSN 1796-7392

22. vuosikerta

Julkaisija

Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry

PL 148, 01301 Vantaa

www.kaapeli.fi/~musakir

musakir@kaapeli.fi

Päätoimittaja

Heikki Poroila

Tikkurilan kirjasto, Lummetie 4, 01300 Vantaa

Puhelin 09-8932 2201, heikki.poroila@gmail.com

Intervalli-lehti julkaistaan vuonna 2009

PDF-muotoisena verkkolehtenä.

**Lehti on maksutta kiinnostuneiden luettavissa ja
ladattavissa julkaisijan verkkosivuilta.**

**Lehdestä saa valmistaa paperikopioita yksityiseen käyttöön
sekä kirjastoissa normaaliin lukusali- ja lainauskäyttöön.**

**Lehdessä julkaistava aineisto on
pääosin tekijänoikeuden suojaamaa.**

Valtakunnalliset musiikkisivut?

Yhä suurempi osa ihmisen luovan työn tuloksista valmistuu suoraan tai muunnetaan digitaalseksi ja sitä kautta verkon kautta helposti hyödynnettäväksi. Informaation levittäminen ei ole entisenlainen ongelma, jos ei ole tarkoitus ansaita rahaa.

On kuitenkin eri asia levittää helposti kuin kertoa jonkin olemassaolosta. Digitaalinen verkko synnyttää helposti moninkertaisia harhoja niin saatavuudesta kuin tiedettävyydestäkin. Todellisuudessa verkkoon on paljon helpompi hävitä kuin tulla löydettyksi.

Monet yleiset kirjastot Suomessa ovat rakentaneet omat internet-sivunsa tarjoten vaihtelevia palveluita perusinformaatiosta erilaisiin paikallisiin tietokantoihin ja kansallisestikin arvokkaisiin hyödyntämisen kohteisiin. Esimerkiksi legendaarinen *Makupalat* oli pitkään Hämeenlinnan kirjaston “oma” palvelu.

Voidaan kohtuudella olettaa, että kirjaston toimialueella elävä löytää kirjaston kotisivuilta kaiken sellaisen informaation, joka hänelle on tarkoitettukin. Sivut voivat olla hyvin tai huonosti tehtyt – molemmista löytyy paljon esimerkkejä –, mutta löydettävyys on yleisen palvelulogiikan puitteissa kohtalaisen hyvä.

Tilanne on kokonaan toinen, kun puhutaan valtakunnallisestikin kiinnostavista ja arvokkaista palveluista. Niiden sijainnista nettiavaruudessa tai edes olemassa olosta ei välttämättä tiedä kuin piskuinen joukko paikallisia tai satunnaisia käyttäjiä.

Tilanne ei ole hyvä. Kiinnostavatkaan palvelut eivät tavoita potentiaalisia käyttäjiään tai jopa tarvitsijoitaan, ja kirjaston henkilökunnalle voi tulla turhautunut olo. Kannattaako näin paljon vaivaa nähdä näin harvojen käyttäjien takia?

Yllättävän vähän huomiota on mielestäni kiinnitetty siihen, miten eri puolilla Suomea tehtyä työtä voitaisiin valtakunnallisesti hyödyttää. Linkkikirjasto on ollut urhea yritys voittaa paikallisuuden rajoitus, mutta sekin täytyy ensin löytää.

Miksi ylipäätään täytyy joka kirjastolla olla omat sivut? Vastaus on ilmeinen: paikallinen tiedontarvitsija löytää ne kätevästi oman kuntansa kotisivujen alta. Mutta onko tämä ainoa mahdollinen malli? Eikö ole mahdollista yhdistää paikallinen kansalliseen tai jopa kansainväliseen?

Kun pääkaupunkiseudun kirjastojen musiikkiosastot päättivät pari vuotta sitten luopua omista erillisistä musiikkisivuista ja rakentaa yhteiset, motiivina oli sekä hyödyntää eri puolilla tehtyä työtä että tarjota yhteistä HelMet-kirjastoa joka tapauksessa käyttäville kansalaisille yksi musiikkiluukku neljän sijasta. (Aivan vähäinen syy ei ollut sekään, ettei meistä useimmilla ollut koskaan ollut erityisiä voimavaroja omien sivujen tekemiseen.)

Samalla kun tehtiin pääkaupunkiseudullinen ratkaisu, pohdin itse voimakkaasti mallia, jossa yksi “paikallinen” sivusto toimisi samalla kansallisena lähtöpisteenä kokoomalla eri puolilla maata olevat kiinnostavat palvelut yhteen paikkaan. Taustalla oli myös tuolloin tehty periaatepäätös, jonka mukaan Kirjastot.fi:n musiikkisivut ovat korostuneesti musiikkikirjastoammattilaisten käyttöön suunnitellut. Pääosa ei-ammattilaisille suunnatuista palveluista oli tarkoitus välittää kirjastojen omien sivujen kautta.

Tuota työnjakoa ei ole missään vaiheessa muutettu, mutta myöskään valtakunnallinen ajattelu ei ole edennyt.

Onko nykyiseen kymmenien itsenäisten ja siellä sun täällä sijaitsevien musiikkisivustojen tilanteeseen pakottavia syitä? Jos ei ajatella kokoavan työn määrää sinänsä, mieleen tulee ainakin kaksi todennäköistä selitystä.

Useimmissa kunnissa kirjastolla ei ole kovinkaan suurta liikkumavaraa kotisivujen ulkoasun, jos edes sisällönkään osalta. Kunta määrää, kirjasto sopeutuu. Tässä tilanteessa musiikkikirjastopalveluiden mahdollisuus itsenäisiin ratkaisuihin lienee olematon.

Monissa kunnissa elänee myös verkko-aikaan huonosti istuva nurkkakuntaisuuden henki, joka ei suoranaisesti estä tai kiellä yhteistyötä, mutta joka korostaa “meidän” tärkeyttä “muiden” kustannuksella. Ajatus voimavarojen yhdistämisestä varsinkin sillä tavalla, että luovutaan “meidän” sivustomme ylläpidosta yhdistämällä se “jonkun muun” hoitamaan sivustoon, voi olla hyvinkin vaikea.

Todellisuudessa verkkoympäristö antaa mahdollisuuden elää rinnakkain tehokkaasti ja itsenäisyydestä tinkimättä, jos se tärkeäksi koetaan. Kansallisen mallin ei tarvitse merkitä HelMet-kirjastojen tyyppistä täydellistä sulautumista. Niinkin voivat halukkaat tehdä, mutta niin ei ole pakko tehdä.

Tärkeintä on haluta tarjota “meidän” tuottamaamme kaikkien “muiden” kanssa. En usko, että tästä halusta on ainakaan musiikkikirjastoväen piirissä pulaa, sen ovat monet yhteiset hankkeet vuosien varrella osoittaneet. Jos ei ole halusta puutetta, ovatko esteet hallinnollisia, byrokraattisia?

Näen itse järkevimpänä toimintamallina sen, että yleisten kirjastojen keskuskirjasto Helsinki toimii käytännöllisenä keskuksena, koska HelMet-tietokanta on joka tapauksessa Suomen suurin ja paljon käytetty myös seudun ulkopuolella. HelMet-kirjastojen musiikkisivut ovat olleet jo pitkään uudistuksen kourissa, mutta toivon mukaan joskus kesän jälkeen alkaa tapahtua myös ulospäin.

Parhaana pitämässäni mallissa HelMet-musiikkisivut toimivat valtakunnallisena porttina kaikille hyödyllisiksi arvioituille palveluille. Halukkaat kirjastot voivat suo-

raan ilmoittaa, että nämä ovat myös meidän musiikkisivumme (rohkenen toivoa, ettei tällaista byrokraattisesti torjuttua myöskään HelMet-kirjastoissa). Mitään painetta tai pakkoa tällaiseen ei kuitenkaan olisi.

Oleellinen muutos nykyiseen olisi, että yhteinen kansallinen musiikkisivusto tarjoaisi suorat linkit kaikkiin sellaisiin palveluihin, joita ammattikunta itse pitää yleisesti mielekkäinä ja hyödyllisinä.

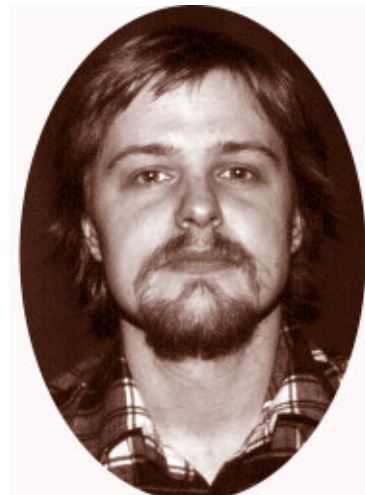
Itse en halua ruveta ottamaan kantaa siihen, miten näiden kansallisten varastojen tarjoaminen tyylikkäästi ja samalla informatiivisesti järjestettäisiin. Omat verkon typografioihin liittyvät näkemykseni ovat sen verran vanhanaikaiset, etten niitä kuitenkaan saa enää läpi.

Tärkeintä on, että meillä on kansalaisille tarjota yksi luukku, jonka kautta aukeavat koko Suomen hyvät ja hyödylliset musiikkiin liittyvät palvelut, joita kirjastot ovat rakentaneet. Tietenkin tällaisen yhden luukun tulee olla heti kärkeen informatiivinen eli kertoa selailijalle, mitä linkin takaa voi odottaa löytävänsä.

Löytyykö ammattikunnasta riittävä into ja tarmo?

Heikki Poroila

PS. Kuva on samanikäinen kuin Suomen musiikkikirjastoyhdistys. Itsekin olin tuolloin kolmikymppinen. Hmm...

Mitä vaan populaarimusiikista

Janne Mäkelä & Maaret Storgårds

■ Suomen Jazz & Pop Arkisto on maamme populaarimusiikin tutkimuksen tärkeimpiä ellei tärkein lähdemateriaalin säilytyspaikka. Kävimme utelemassa tuoreimpia kuulumisia JAPAN toimistossa perjantaina 5.6.2009, läsnä olivat vt johtaja **Janne Mäkelä** ja amanuenssi **Maaret Storgårds** äänessä ja harjoittelija **Ami Vuorinen** valokuvamallina (kitara-kuva). Utelut ja kuvat Heikki Poroila. ■

HP: *Miksi JAPA on olemassa?*

JM: JAPA on olemassa huolehtiakseen suomalaisesta musiikkiperinnöstä. Japa on olemassa, koska ei ole olemassa muita tätä työtä tekeviä.

HP: *Nimessä ovat jazz ja pop, mutta todellisuudessa toiminta-alue lienee laajempi?*

MS: Kaikki muu paitsi selvästi klassinen musiikki kuuluu JAPAN toimenkuvaan, mutta toisaalta jos **Verneri Pohjola** tekee klassisesta jazzia, niin sekin on meidän aineistoamme.

JM: Laajasti ottaen kaikki populaarimusiikki kuuluu tänne, ja käytännössä mistä tahansa voi tulla populaarimusiikkia.

HP: *Useimmat vastaavat laitokset maailmalla ovat aika tukevasti olemassa, mutta JAPA joutuu elämään vuotuisten rahapäätösten varassa. Onko mitään näköalojen tilanteen paranemisesta?*

JM: Niin, vuotuinen lottoarvonta on ollut meille suosiolinen tähän asti, mutta onko se sitä myös tulevaisuudessa? On paljon keskusteltu siitä, että JAPA saataisiin lakisääteisten arkistojen ja samalla pysyvän valtiontuen piiriin. Aina se on törmännyt johonkin esteeseen. Viimeksi arkistoja hyväksyttiin pysyvän tuen piiriin edellisen laman aikana, *UKK:n arkisto*. Nyt olisi korkea aika ottaa uusia jäseniä arkistolaitokseen, ja kyllä JAPA siinä listan kärjessä on ollut pitkään.

HP: *Kansallisarkiston yhteyteenkö teidät sitten laitettaisiin?*

JM: *Kansallisarkisto hallinnoi näitä pieniä, yksityisiä arkistoja, mutta siellä on oltu vähän varovaisia. Mielestäni JAPA toisi kuitenkin paljon uutta ja arvokasta aineistoa, jollaista Kansallisarkistossa ei juurikaan ole kuten äänitteitä.*

MS: Jotkut Kansallisarkiston piirissä ovat nähneet JAPAN enemmänkin *Kansalliskirjaston* piiriin kuuluvana laitokseena...

HP: *Voisiko siinä olla sukupolvien asenneongelmia?*

JM: Voi olla sukupolvikysymys, mutta voi olla myös arkistolaitoksen vakiintunut näkökulma. Tuli varmaan hiukan yllätyksenä, kun kerroimme, mitä kaikkea aineistoa meillä täällä on. Arkistot ovat keskittyneet paperiaineistoihin, mutta pikkuhiljaa muutkin aineistot tulevat vahvemmin mukaan.

HP: *Palataan vielä tuohon kysymykseen JAPAN ja Kansalliskirjaston suhteesta. Molempiin laitoksiin on kerätty ja saatu aika samantyyppistä arkistoaineistoa kuten säveltäjien käsikirjoituksia. JAPA sai vastikään Warner Musicilta talletuksena valtavan arkistoaineiston, joka epäilemättä olisi kelvannut myös Kansalliskirjastolle?*

JM: Mehän olemme paljonkin yhteistyössä Kansalliskirjaston musiikki-ihmisten kanssa, mutta syvällisempi keskustelu laitosten rooleista on vielä käymättä, on keskitytty verkostojen luomiseen. Työnjako on karkeasti se, että me keskitymme uniikkiaineistoon kun taas Kansalliskirjaston pääasiana ovat julkaisut. Käytännössä lienee myös niin, että siellä oleva käsikirjoitusaineisto on lähinnä taidemusii-kin puolelta.

HP: *JAPA on toiminut nyt vuosia Arabiassa, mutta taas on edessä muutto, miksi?*

JM: Tilat ovat täytymässä, uusia tiloja on etsitty jo vuosi-ajan. Kunnan arkistotiloja on ollut vaikea löytää. Nyt on kuitenkin osoitteessa Sörnäisten rantatie 25 tarjolla sopivat tilat. Sinne on tulossa varsinainen arkistojen keskittymä, koska muuttamassa ovat ainakin *Kansallinen Audiovisuaalinen Arkisto (KAVA)*, *Työväen Arkisto*, elo-

kuvatarkastamo ja jotain muuta vielä. Yksi kerros olisi vapaana meille toimistotiloiksi, mutta tarvittaisiin muitakin vuokralaisia. Meille muutto sopii mainiosti, koska tarjolla on myös erinomaiset arkistotilat. Saamme opetusministeriöltä muuttorehuaa, mutta toimiston ja arkiston vuokrat kaksinkertaistuvat täytyy kyetä maksamaan jatkossakin.

HP: *Tämänkin takia JAPAN asema pitäisi järjestää arkistolaitoksena osana pyvyvästi...*

JM: Niin, kyllähän tämä on vähän sivistysvaltion häpeätahra. Olin juuri äänitearkistojen pohjoismaisessa seminaarissa ja kuulin, että Norjassa on pelkästään rock-arkistoja kuusi kappaletta.

HP: *Vantaalle ollaan suunnittelemassa Populaarimusiikin museota. Tässäkin JAPA on ollut mukana...*

JM: Itse asiassa museohanke on lähtenyt JAPAN piiristä, se on ensimmäisen johtajan **Jukka Haaviston** visio. Meillehän on jo kertynyt jonkin verran tavaraa, joka on tarkoitettu museoon, kuten **Olavi Virran** kitara ja **Toivo Kärjen**, **Georg Malmsténin** ja **Esa Pakarisen** hatut. Olen itse JAPAN edustajana museohankkeen hallituksessa, mutta kyllä nämä asiallisesti ottaen ovat täysin erillisiä hankkeita.

HP: *Kuinka realistinen hanke Populaarimusiikin museo on, ihan pienestä yrityksestähän ei ole kysymys?*

JM: Museohanke on tällä hetkellä hiukan pysähdyksissä, koska tarjotut tilat eivät ole olleet aivan toivotun tasoisia ja kokoisia. Vantaalta odotetaan ehkä hiukan suurempaa panostusta. Työnjako on kuitenkin selvä, museo säilyttää ja näyttää esineitä ja esineistöjä, me säilytämme dokumentteja. Tiedon tuottaminen on ehkä suurin pohdintoja ja selvityksiä kaipaava yhteinen alue.

MS: Sekin lienee selvää, että Populaarimusiikin museo tulee hyödyntämään JAPAssa olevaa tietoa ja aineistoa näyttelyissään.

HP: *JAPAlla on käynnistynyt kokonaan uusi hanke, varhainen musiikinetti. Mistä siinä on kyse?*

JM: Viime kesänä seisoin tuossa oviaukossa ja pohdiskelin ääneen, mitä varhaisille kotisivuille on tapahtunut. Kysehän on jo historiallisesta aineistosta, vanhimmat ovat viidentoista vuoden ikäisiä. Mutta missä niitä voi tutkia, mistä niistä saisi tietoa? Eihän sitä kukaan tiennyt eikä tiedä vielääkään. Käynnistimme pienellä ulkopuolisella rahoituksella keruuhankkeen, koska omat resurssit eivät siihen riitä. Pyydämme lähettämään tietoja varhaisista musiikkiin liittyvistä kotisivuista, sekä edelleen verkossa olevista että jo kadonneista. Veikkaan, että tämä aineisto tulee olemaan lähivuosina erittäin arvokasta. Uskomme, että voisi olla vielä aikaa löytää näitä tutkimuksen kannalta ensiarvoisia lähteitä. Meitä kiinnostaa netin pioneerivaihe.

Harjoittelija Ami Vuorinen, Toivo Kärjen hattu ja Olavi Virran kitara.

HP: *Kansalliskirjastohan on lakisääteisesti verkkoaineiston taltioija vuoden 2006 alusta ja jo sitä ennen joitakin vuosia, mutta ei missään tapauksessa 1990-luvun puolivälissä. JAPAN hankkeen avulla saadaan ehkä pelastetuksi häviämistä sellaista aineistoa, joka ei koskaan ole tullut vapaakappalelainsäädännön piiriin.*

JM: Meillä on kyllä yhteydet Kansalliskirjastoon, pienen kilpailumme (*Mikä oli varhaisin musiikkisivu Suomessa?*) juryssäkin istuu kirjaston edustaja, **Tapani Moisio**, joka on toiminut meille myös konsulttina. En ainakaan tiedä, että Suomessa olisi kerätty taannehtivasti verkkoaineistoa, kuten Ruotsissa on tehty.

HP: *JAPAN verkkosivuilla mainitaan Digiwiki-niminen palvelu. Mikäs se sitten on?*

JM: JAPA on viime vuosina ollut varsin ahkera digitoija, myös digitoinnin asiantuntija. **Juha Henrikssonin** rooli

on ollut tässä merkittävä. Digiwiki on asiantuntijayhteisö, jonka puitteissa voidaan jakaa tietoa ja ongelmanratkaisua digitoijien kesken. Pyrkimys on välttää niitä samoja virheitä, joita vuosikymmenien aikana on uudestaan ja uudestaan tehty digitoinnin alalla. Koko alahan on jatkuvassa muutoksen tilassa, mitään pysyvää ei digitointitekniikassa ehdi muodostua. Opetusministeriö on onneksi tukenut toimintaa, jotta on voitu järjestää seminaareja ja maksaa kirjoituspalkkioita. JAPA on hallinnoinut ja vetänyt Digiwikiä koko sen olemassaolon ajan.

JAPAN aktiivinen digitointihistoria johtunee paljon siitä, että Juha Henriksson on insinöörimiehiä, mutta myös suhteellisen alkeellisista toimitiloista. Oli käytännön tarvetta säästää tilaa ja aineistoja. Digitoinnilla päästään molempiin.

HP: *Kuinka suuri osa aineistosta on jo digitoitu?*

JM: Meillä on kaikkea aineistoa tuollaiset 370 hyllymetriä, ja digitoinnissa on keskitytty ääneen ja videokuvaan. Valokuvia on digitoitu jonkin verran, mutta paperiaineistojen digitointi on jätetty tuonnemmaksi. Audiovisuaalisesta aineistosta suunnilleen 80% on tällä hetkellä digitoitu. Toisaalta uutta aineistoa tulee koko ajan lisääkin.

HP: *Onko digitoinnin yhteydessä törmätty tekijänoikeudellisiin ongelmiin?*

MS: Digitoitimme on kohdistunut lähes pelkästään uniikkiaineistoon, kustannettua materiaalia ei juurikaan ole digitoitu. Kotiäänityksiä, äänityssessioita, harjoituksia, livetaltiointeja, haastatteluita jne. Tekijänoikeudellisia pulmia ei käytännössä ole esiintynyt, mutta kyllä sellaisiin voidaan törmätäkin ja niihin täytyy varautua. Arkistotkin toimivat lainsäädännön puitteissa.

HP: *Ainakin siinä vaiheessa, kun halutaan tätä aineistoa julkaista esimerkiksi JAPAN omassa julkaisusarjassa, joudutaan luparuljanssiin...*

MS: Kun teimme CD-sarjamme suomalaisen jazzin historiasta, jouduimme kyllä hankkimaan kaikki luvat asianmukaisesti.

Siinä oli kyllä melkoisesti työtä, koska oikeudet jakautuvat usein monelle eri tekivanhemman musiikin kohdalla perikunnille.

Janne Mäkelän kädessä on avokela-nauha, jolle on tallennettu Finnvoxin studioilla noin 1970 kymmeniä minutteja ennen julkaisemattomia laulajatar **Carol**an ja studioyhtyeen esityksiä. Tällaisia löytöjä ei edes JAPAssa kohdata päivittäin.

HP: *Onko tarkoitus digitoida kaikki kokoelmassa oleva?*

JM: Kyllä, mutta käytännössä on pakko priorisoida sellaiset aineistot, joiden säilyminen on kaikkein uhanalaisinta, erityisesti ääni- ja kuvanauhat. Tähän asti on pystytty aika hyvin käsittelemään sisään tullut aineisto ilman pahempia ruuhkia.

Toisaalta tässä istutaan eräänlaisen äänitepommin päällä. JAPAssa eletään vielä tavallaan kelanauhojen aikaa, ja sehän oli suhteellisen yleistä, ei se ollut joka kodin juttua se. Mutta sitten kun tulivat kasettinauhurit ja neliraita-nauhurit yleiseen käyttöön, sitä materiaalia on vasta alkanut tulla arkistoon. Siinä on varmasti edessä tilanne, ettei nykyinen digitointivauhti riitä.

MS: Varmasti tämän aineiston kanssa joudutaan entistä tarkemmin katsomaan, mikä kannattaa tai täytyy digitoida, tuskin ihan kaikkea tarvitsekaan.

HP: *Mikäs tämä Äänistö-hanke on?*

JM: Taustalla on ääniarkistojen palvelukyvyyn parantaminen, koska kuunneltavan äänen tarjoaminen asiakkaille on olennaisen tärkeää. Äänistö-hanke on toisaalta tällä hetkellä jäissä, koska saattaa olla, että kansallinen digitaalinen kirjasto on järkevämpi toteutusympäristö kuin ruveta luomaan kokonaan omaa. Yritämme Äänistön kautta kuitenkin löytää keinoja saada pienemmät ääniarkistot mukaan ja esiin asiakkaille. Olemme tähänkin saaneet opetusministeriön tukea, tosin sillä ehdolla, ettemme rupea luomaan erillistä palvelua.

HP: *JAPAlla on julkaisutoimintaa, jonkin verran kirjoja ja merkittävä CD-kokoelma suomalaista jazzia. Onko tällä saralla odotettavissa uutuuksia?*

JM & MS: Tekisi mieli julkaista, mutta rahkeet eivät ole kerta kaikkiaan riittäneet. Nyt on panostettu niin moneen muuhun hankkeeseen, tähän ei ole voimia riittänyt. On kyllä ollut puhetta, että yksi levyllinen 1970-luvun sähköistä jazzia, fuusiota, funkia olisi ollut kiva tehdä, Aineistoa meillä kyllä olisi. Mutta aika työlästä sellainen kokoaminen ja julkaiseminen on. Kirjapuoella on ollut ilmassa idea Mauno Maun-

olan koottujen levyarvostelujen julkaisemisesta. Viihdemusiikin ystävien seura on ne koonnut kaikki, mutta siitä olisi tullut niin paksu julkaisu, ettemme uskaltaneet lähteä sitä tekemään. Mutta ehkä muita julkaisumuotoja, kuten PDF-muotoisia, voisi tutkia ja kokeilla.

HP: *Sinulla Janne on Juha Henrikssonin sijaisuus loppumassa vuoden lopulla. Mitä seuraavaksi?*

JM: Tänäpäni tuli itse asiassa juuri viesti, jonka mukaan saan jatkaa tässä syyskuun loppuun 2010. Toisaalta sain myös Suomen tietokirjailijoilta puolivuotisen apurahan, joka pitäisi käyttää viimeistään ensi vuonna. Mutta ainakin vuoden tässä varmaan jatkan.

HP: *Onko tämä Maaret sinulle ihannetyötä?*

MS: Kyllä niin voi sanoa. Olen ollut täällä määräaikaisena harjoittelijana musiikkitieteen opintojen yhteydessä ja sitä kautta sain varmaan kipinän. Täällähän on hommaa laidasta laitaan toimistotyöstä aineiston käsittelyyn. Mutta se aineisto, mitä täällä on, niin kyllähän siinä sormet syyhyävät että pääsisi niihin käsiksi vaikka omalla ajalla. Esimerkiksi jazz-klubien historiasta olisi paljon kiintoisaa aineistoa jive-klubista Mäyränkoloon.

Warner Musicin talletus

■ JAPA sai keväällä 15 hyllymetriä arkistomateriaalia Warner Music Finlandilta, joka peri Musiikki Fazerin ja sen edeltäjien omaisuuden yrityskaupan yhteydessä. Talletuksen yhteydessä arkistoon tuli musiikin tutkijoiden kannalta ensiarvoisen tärkeää materiaalia kuten tili-kirjoja. Tältä osin talletus kiinnostaa myös taidemusiikin tutkijoita, koska Warner on aiemmin tallettanut säveltäjiemme materiaalia Kansalliskirjastoon. Jatkossa on syytä vierailla myös JAPAssa, jos tutkii Sibeliusta, Merikantoa tai Melartinia. ■

Varhainen musiikkinetti -keräys ja kilpa

Suomen Jazz & Pop Arkisto JAPA etsii Suomen ensimmäistä musiikkiesiintyjän kotisivua ja kerää ”vanhaa” internetimateriaalia. Musiikkinetin syntymisestä ei ole kahta vuosikymmentäkään. Esiintyjien, fanien, levy-yhtiöiden, median, konsertti- ja festivaalijärjestäjien, järjestöjen, koulujen, kauppojen ja muiden tahojen koostamat sivut ovat kuitenkin jo nyt oleellinen osa suomalaista kulttuuriperintöä. Osa varhaisista sivuista on poistettu julkisesta käytöstä. Kadonneita sivuja saattaa kuitenkin löytyä kovalevyiltä ja levykkeiltä. Osa sivuista puolestaan on ”fossilisoitunut” internetin uumeniin, josta kukaan ei ole niitä – onneksi! – muistanut poistaa.

JAPA kerää kaikenlaista ennen vuotta 1997 julkaistua musiikkinettimateriaalia ja etsii samalla Suomen ensimmäistä musiikkiesiintyjän kotisivua. Kilpailun säännöt ja ohjeet löytyvät verkkosivuilta www.jazzpoparkisto.net. Kilpailu päättyi 30.9.2009, keräys jatkuu.

Työkaluja ja mahdollisuuksia, iloa ja apua

Musiikkiosaston käyttäjien ajatuksia kirjastopalveluiden vaikutuksista

Pirjo Hakuni

Mitä me kirjastoissa työtä tekevät arvelemme tarjoamiemme palveluiden merkitsevän kirjaston asiakkaille? Kuulemme toki asiakaspalvelussa kirjaston käyttäjien kommentteja tai kertomuksia siitä mihin he aineistoa tarvitsevat, mutta mitä käyttäjälle tulee mieleen, jos hän pysähtyy miettimään kirjastopalveluiden vaikutuksia omaan elämäänsä?

Koska tämä asia on vaivannut mieltäni vuosikymmeniä, ajattelin ennen työuran loppumista edes jollakin perin vaatimattomalla tavalla yrittää saada selville asiakkaiden ajatuksia. Niinpä tarjosimme Tampereen pääkirjaston musiikkiosaston asiakkaille viime talvena mahdollisuuden kertoa ajatuksiaan musiikkikirjastopalveluiden vaikutuksista.

Pyysimme kilpailun nimissä vastauksia kahteen kysymykseen: **Mitä konkreettista musiikkiosasto antaa elämäsi?** ja **Minkälaisia ideoita olet saanut musiikkiosaston palveluiden ansiosta?** Palkintojen arvontaan pääsi osallistumaan, vaikka vastasi vain toiseen kysymyksestä. Kysymysten laatiminen oli prosessin vaikein asia. Muotoilimme niitä osaston kokouksessa moneen kertaan emmekä olleet täysin tyytyväisiä lopullisiin valintoihimme. Parempia emme kuitenkaan keksineet.

Kysymyslomakkeet olivat esillä neljä viikkoa ja vastauksia tuli yhteensä 47. Määrästä voinee päätellä, että tehtävä ei ollut helppo. Toisaalta, lähes 50 vastausta ei ole huonokaan tulos. Jos olisi pitänyt etukäteen arvioida osallistumisasiivisuutta, olisin omasta puolestani rohjennut ennustaa enintään 20 ihmisen tarttuvan toimeen.

Konkretiaa

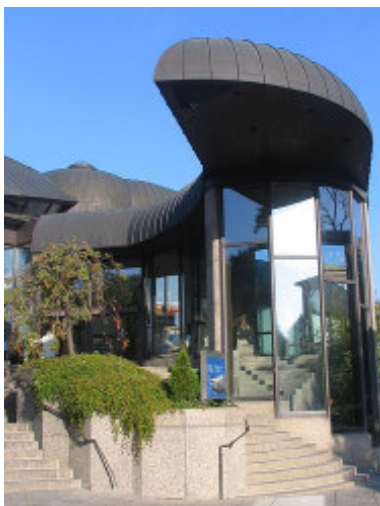
Kuten arvata saattaa, aika monien vastaus ensimmäiseen kysymykseen oli maininta siitä mitä he olivat tulleet kirjastosta hakemaan tai mitä olivat käynnillään tehneet kirjastossa. ”Voin lainata nuotteja ja levyjä, joita tarvitsen joka-päiväisessä elämässäni, sillä olen musiikinopiskelija”, ”Lainaan nuotteja ja käyn soittamassa pianoa”, ”**Tietoa** konserteista, mahdollisuuden kattavaan levyvalikoimaan & nuotteihin, pääsen soittamaan pianoa = **rentoutumaan**”. Mutta selkeästi enemmän oli niitä vastauksia, joissa kerrottiin siitä mitä kirjaston tarjoamat mahdollisuudet saavat vastaajassa aikaan. ”Antaa mahdollisuuden **laajentaa** suppeata ennakkokäsitystä musiikin suhteen ja **tutustua uusiin** artisteihin, joihin ei ole aikaisemmin törmännyt”, ”Mahtavia levyjä ja täysin uusia **tuntemattomiakin esittäjiä, uskomattomia fiiliksiä, ihania kokemuksia!**”

Uuden tai vanhan harrastuksen löytäminen on mahdollistunut. ”**Sain takaisin** lapsuuden pianonsoittoharrastukseni, kun aloin käydä soittamassa musahuoneissa. On ollut hienoa huomata, ettei kaikki taito katoa käytön puutteesta. Lisäksi musahuoneista on ollut korvaamatonta apua kun aloittelin kuorolauluharrastusta. En olisi ikinä oppinut yhtään stemmaa ilman pianonsoittomahdollisuutta.”

Kuin sokerina pohjalla, lukuisissa vastauksissa toistui erilaiset ihmisen **hyvinvointiin ja elämäniloon** liittyvät vaikutukset. ”**Iloa** elämän eri hetkiin”, ”**Hiljaisuutta**”, ”**Elämänlaatua**”, ”**Mielikuvitusta** ja iloa ja **rauhaa**”, ”**Esteettisiä elämyksiä**”, ”**Voimia**. Musiikki antaa voimia jaksamaan elämän vaikeissa tilanteissa”, ”Iloa, apua harrastukseen ja työhön. **Työkaluja**, mahdollisuuksia”, ”Ilon laulaa ja mahdollisuuden tehdä sitä sydämen kyllyydestä”, ”**Uusia ajatuksia**, elämäniloa.” Nämä eivät ole vähäisiä asioi-

ta. Kuka laskisi monenko euron arvoinen on elämänilo, jos vain rahalla mitattavissa olevat asiat ratkaisevat rahanjaossa?

Yksi vastaaja kertoi löytäneensä **kaverin** kirjastosta, ja näinkin voi käydä: ”Aluksi en meinannut löytää tänne, mutta kun vihdoinkin uskaltauduin kysymään neuvoa, elämäni muuttui täysin. **Luulin päässeeni taivaaseen** ja hiihtolomani pelastui. Kiitos.” Myös palvelu nähdään merkityksenä useammassakin vastauksessa: ”Hyvää ja ihmisläheistä asiakas**palvelua**, jonka avulla saan tarvitsemäni/hakemani tuotteet kädenkäänteessä.”

Ideoita

Lähes kaikki vastasivat myös toiseen, ehkä ensimmäistä vähän vaikeampaan kysymykseen uusista ideoista. Joku oli löytänyt kirjaston avulla ideoita lukiodiploimiinsa, toinen klassisen musiikin iltojen järjestämiseen. Säveltämistä harrastava taas kertoi saaneensa paljon materiaalia työhönsä. ”Sain idean, että voisi pyytää ka-

veria soittamaan soittohuoneeseen duona.” Itselle uuden musiikin kuunteleminen tai löytäminen toistuu tämänkin kysymyksen vastauksissa.

Itseäni ilahdutti erityisesti se, että vastaajat eivät takeruneet vastauksissaan puritaanisesti käsitteeseen idea, koska on taatusti hyvin vaikeata nähdä suora yhteys päässä syntyneen idean ja kirjastonkäytön välillä. ”**Innon** opetella soittamaan pianoa”, ”**Harrastuksen**”, ”Vaikea eritellä, harrastus etenee”, ”Uutta **ohjelmistoa**”, ”**Kysymyksiä** ja niihin **vastauksia**”, ”Kiitos niistä esille laitetuista cd-levyistä. On ollut ihania **löytöjä** erilaisten musiikkien parissa”, ”Soitellut bassoa & kitaraa ja **viisastunut**”, ”Kaikkea mitä tarvin”, ”Kuunnella ihan **uudenaista musiikkia**”, ”Olen **laajentanut musiikkimakua**”, ”Olen ihastunut uusiin genreihin”.

Johtopäätöksiä

Jos tämän vaatimattoman kilpailun vastausten perusteella ryhtyy pohtimaan, mitä kirjasto saa aikaan, tulee merkillisen tyytyväinen olo.

Tapanani on usein aamuisin kuljeskella musiikki-osastolla vähän ennen kirjaston avaamista. Hyllyt on järjestetty, näyttelyt täydennetty tai loihdittu entisten tilalle uusia esillepanoja, paljon muutakin tehty, jotta musiikki löytäisi ottajansa. Tuossa hiljaisessa, odottavassa aamuhetkessä tulee samanlainen pyhä tunne kuin voisni kuvitella papilla olevan, kun hän kutsuu kansaansa sakramenttia nauttimaan: ”tulkaa, sillä kaikki on valmiina”. Maailman aarteet ovat kaikkien poimittavissa eikä kukaan rajoita valintoja.

Antoisinta oli lukea, että juuri näin monet kirjaston käyttäjätkin palvelut kokevat: ”**Paikan mihin tulla, onnellisuutta, elämäntäytettä, tietoa, 'ahaa' elämyksiä, elämää häkellyttäviä kokemuksia ja tuhansia muistoja.**”

Kuka muuttaisi nämä merkitystuotot numeroiksi, jos ne eivät millään muulla tavoin muutu rahaksi?

Digitaalisen nuottikirjaston rakennustyömaalla

Tiina Tolonen

Omalta osaltani tarina alkoi syksyllä 2007, jolloin minuun otettiin yhteyttä nuottikirjastoprojektin puitteissa ja kysyttiin kiinnostusta tulla mukaan. Vanhaa sanontaa lainatakseni olin innoissani kuin ”hullu puurosta”, sillä tämä projekti tarjosi mahdollisuuksia sekä uusien palvelujen tuottamiseen että kokoelman kehittämiseen aivan uuteen suuntaan. Meillä on ollut kirjastossamme käytössä Ebraryn e-nuottikokoelma jo muutaman vuoden ajan, mutta siinä ei ole mahdollisuutta nuottien kuuntelemiseen eikä varsinkaan laulunnuottien kohdalla usein tarpeelliseen transponoimiseen. Ebraryn nuotit eivät myöskään ole vapaasti käytettävissä, kuten tässä projektissa syntyneen nuottikirjaston.

Ajatus digitaalisesta nuottikirjastosta oli kytenyt Oulun seudun ammattikorkeakoulun (Oamk) Kulttuurialan yksikön lehtorin **Kari Kuosmanen** mielessä jo vuosia ennen sen konkreettista toteutumista. Kari oli tutustunut Sibelius-nuotinnusohjelmaan 1990-luvun lopussa ja havainnut sillä tehdyillä nuotinnuksilla olevan paljon laajemmat käyttömahdollisuudet kuin paperisilla nuoteilla. Kari säilytti kaikki aikojen kulu-

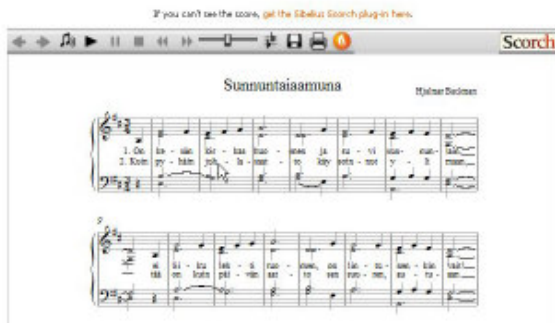
essa tekemänsä nuottinnokset ja mainitsi niistä minullekin, kun aloitin työskentelyn Kulttuurialan kirjastossa syksyllä 1999. Verkkojulkaiseminen oli tuolloin vain kaukainen haave, jolla Karin kanssa toisinaan hauskutimme itseämme, emme voineet kuvitellakaan joskus työskentelevämme e-nuottien parissa.

Mutta mistä tämä projekti sai sitten oikeasti alkunsa? Kari Kuosmanen päätyi kertomaan ideastaan digitaalisesta nuottikirjastosta toiselle oululaiselle musiikkimiehelle, säveltäjä **Ilmari Mäenpäälle**, joka on yhdessä tutkija **Lasse Nissilän** kanssa kehittänyt palvelun nimeltä **e-concerthouse** (www.e-concerthouse.com). e-concerthouse on erikoistunut klassisen musiikin live-konserttien lähettämiseen ilmaiseksi ja sen teknologiaa hyödynnetään tällä hetkellä myös ev.lut seurakuntien virtuaalikirkkko.fi -palvelussa.

Ilmari Mäenpään mielestä idea oli toteuttamiskelpoinen, ja näin sitten syksyllä 2007 ryhdyttiin kokoamaan yhteen tarvittavat palaset, kuten rahoitus, nuottikirjaston aikaansaamiseksi. Kirjaston ulkoasua ryhtyi toteuttamaan mainostoimisto FourAM. Usean tapaamisen, puhelun ja sähköpostin vaihtamisen jälkeen oltiin tammikuun lopussa 2008 viimein siinä vaiheessa, että kirjastoa päästiin konkreettisesti rakentamaan eli siirtämään, sisällönkuvailemaan ja julkaisemaan aineistoa. Digitaalisesta nuottikirjastosta tuli osa e-concerthousen virtuaalikirjastoa, johon sen lisäksi sisältyy myös aiemmin MOVE-virtuaaliyliopistohankkeen sivustoilla julkaistu soitintaulukko.

Minun pääasiallinen tehtäväni on ylläpito, joka tarkoittaa sitä että siirrän kirjastoon minulle lähetettyä aineistoa sekä käsittelen jokaisen yksitellen julkaisuvalmiiksi. Olennainen osa käsittelytyötä on nuotteihin kirjoitettujen tietojen tarkistaminen ja täydentäminen. Sisällönkuvaileua varten on olemassa yksinkertainen PHP-pohjainen lomake, johon jokaisesta nuotista kirjataan määrätty tiedot. Koska kysymyksessä ei ole varsinainen kirjastojärjestelmä, ovat kuvailumahdollisuudet aika niukat, eli on tehtävä valintoja esimerkiksi sen suhteen missä muodossa sävellysten nimet kirjoitetaan.

Aluksi lomakkeeseen kirjoitettiin kuvailutermit vain suomeksi, mutta nuottikirjaston englanninkielisen käännöksen valmistuttua loppuvuodesta 2008 on termit laitettu myös englanniksi ja niitä on myös takautuvasti lisätty ensimmäisiin kirjastoon siirrettyihin nuotteihin. Kuvailutermeinä on käytetty musiikin asiasanaston sanoja sekä vapaita sanoja ja luokitus on tehty YKL:n mukaisesti. Digitaalisessa nuottikirjastossa aineistoa voi joko selata luokituksen mukaan tai hakea joko tekijän nimellä, teoksen nimellä tai vaihtoehdolla ”kaikki”, joka on ns. vapaasanahaku. Nuottikirjastoon siirretyt nuotinnukset ovat .sib –tiedostoja, eli Sibelius-nuotinnusohjelman *Scorch*-lisäosan avulla toistettavia tiedostoja. Tämän tiedostomuodon etu on se, että käyttäjä voi yhtä aikaa sekä kuunnella että katsella nuottia. *Scorch*-lisäosan voi ladata ilmaiseksi omalle koneelleen Sibelius Softwaren kotisivuilta.

Digitaalisen nuottikirjaston ovet avautuivat virallisesti 18.3.2008. Kirjastoon oli tuossa vaiheessa siirretty hieman yli 100 nuottia. Vaikka palvelu oli tuolloin tarjolla vain suomenkielisenä, sivustolla oli pian vierailijoita ympäri maailman. Eniten vierailijoita tulee Pohjoismaista, mutta onpa palautetta saatu Yhdysvalloista asti. Alkuvuonna 2009 vierailijoita oli kirjattu 44 eri maasta Suomi mukaan lukien.

Työskentelen lähiesimiehenä Kulttuurialan kirjastossa, joka on yksi Oamkin kirjastoyksikön kahdeksasta kirjastosta. Tässä kirjastossa työskentelee lisäksi kaksi muuta työntekijää. Kokoelmamme rakentuu koulutusohjelmiamme ympärille, eli meillä on aineistoa musiikin, tanssin ja viestinnän aloilta. Pääasiallinen vastuualueeni on musiikki-

aineisto akselilla pop/jazz – klassinen musiikki. Työajastani on jyvitetty 20 % käytettäväksi digitaalisen nuottikirjaston kehitystyöhön, tosin viikkotasolla tämä ei useinkaan toteudu vaan työskentely tapahtuu pareminkin kausittain silloin kun on rauhallisempaa aikaa muilta töiltä. Tämä vuosi on kohdallani ollut työskentelyn suhteen parempi, sillä sain marraskuussa 2008 Suomen kirjastosäätiöltä apurahan kehittämistyötä varten. Apuraha on mahdollistanut minulle palkattoman vapaan ottamisen päätyöstäni ja antanut mahdollisuuden keskittyä täysin digitaaliseen nuottikirjastoon muutamien viikkojen ajaksi.

Kun tätä kirjoitan, digitaaliseen nuottikirjastoon on siirretty noin 400 sävellyksen nuotit. Pääpaino on toisistaan olleet laulumusiikin puolella. Kirjaston kehittämiseen voi osallistua kuka tahansa lähettämällä sinne omia sävellyksiään julkaistavaksi. Tällaista uutta materiaalia kirjastossa onkin jo jonkin verran, pääasiallisesti kokoelma koostuu tekijänoikeuslain puitteissa vapaasta materiaalista. Nuottikirjastosta löytyy myös molempien sen ”isien” eli Kari Kuosmasen ja Ilmari Mäenpään sävellyksiä. Olemme viritelleet yhteistyötä myös IMSLP:n eli International Music Score Library Projectin suuntaan.

Digitaaliseen nuottikirjastoon pääsee tutustumaan tässä osoitteessa, tervetuloa tutustumaan!

www.e-concerthouse.com/index.php/fi/e-kirjasto/nuottikirjasto

Viihdesäveltäjän elämäntyö verkkoon

Oulun kaupunginkirjasto digitoi
Veikko Juntusen nuotit

Juha Sutela

“Aamu toi, ilta vei” lauloi **Jarmo “Jamppa” Tuomi-**nen tunteikkaasti vuonna 1977. Kirkasäänisen iskelmä-tenorin ensimmäistä LP-levyä myytiin yli tuolloisen timanttilevyrajan (50.000 kpl), mikä merkitsi debyyttilevyjen Suomen ennätystä.

Albumin lauluista viisi, mm. hitit *Aamu toi, ilta vei* ja *Aika haavat parantaa*, oli **Veikko Juntusen** tekemiä. Oululaisessa kirjapainossa työskennellyt Juntunen (s. 1946) sävelsi ja sanoitti lauluja mm. **Matti Eskolle**, ja reilut 40 laulua oli levytetty ennen Jamppa Tuomisen läpilyöntiä. 1980-luvun puolivälissä Juntunen perusti oman tuotantoyhtiön ja musiikin tekemisestä tuli päätyö.

Nyt Juntusen sävellysten ja sanoitusten kokonaismäärä on noussut yli kolmen tuhannen. Lauluista runsaat 2500 on levytetty. Juntusta ovat tulkinneet mm. **Jari Sillanpää, Arja Koriseva, Katri Helena, Souvarit, Matti ja Teppo, Reijo Taipale** ja **Markus Allan** sekä suuri joukko vähemmän tunnettuja tanssimuusikkoja.

Veikko Juntunen otti itse yhteyttä Oulun kaupunginkirjastoon ja tiedusteli, olisiko kirjasto kiinnostunut arkistomaan sähköisesti hänen nuottejaan. Valtava mää-

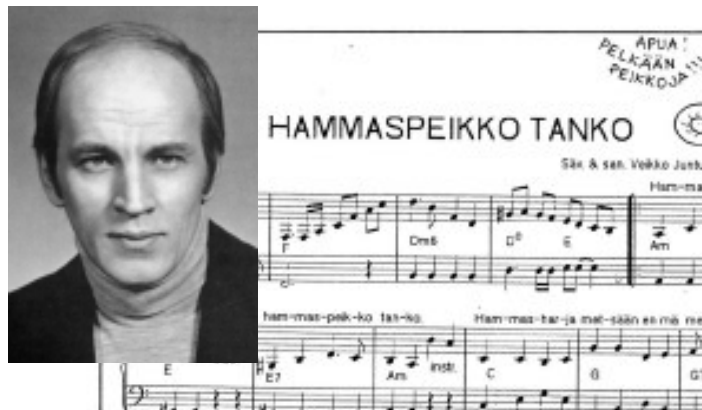
rä nuotteja oli mappihyllyissä hänen kotonaan. Jos syttyisi tulipalo, koko elämäntyö voisi olla vaarassa.

Saatuaan opetusministeriöltä avustusta kirjasto aloitti kesällä 2008 projektin työmellä ”Veikko Juntusen elämäntyö”. Projektin vetäjäksi Oulun kaupunginkirjastossa ryhtyi yllekirjoittanut, musiikkikirjasto- palvelujen palvelupäällikkö Juha Sutela.

Poikkeuksellinen hanke

Projektin tarkoituksena on digitoida, tallentaa ja luetteloida Veikko Juntusen keskeinen tuotanto eli hänen laulujensa nuotit Oulun kaupunginkirjaston tietokantaan. Projektin valmistuttua nuotit löytyvät haulla kirjaston kokoelmätietokannasta (Verkkokirjasto Intro) ja alue-tietokanta Ostrobotniasta. Kokonaisuuden esittelysivu tulee kirjaston verkkoaineiston etusivulle Oulun Arkkiin. Julkaisukuntoon kokonaisuus saataneen alkuvuodesta 2010.

Vapaasti käytettävissä ja maksuttomissa nuottitietokannoissa on yleensä vain vanhaa musiikkia, jonka tekijänoikeudet ovat rauenneet. Aktiivisesti yhä uutta luova Veikko Juntunen oli kuitenkin valmis uudelleeniseen avaukseen. Oman yhtiönsä kautta hän hallitsee oikeuksia suurimpaan osaan tuotannostaan ja hän sai useimmissa tapauksissa neuvoteltua luvat muilta tekijöiltä ja oikeudenhaltijoilta.

Juntusen mielestä nuottien tuominen helposti löydettäväksi ja vapaasti saataviksi hyödyttää kaikkia osapuolia. Säveltäjälleen laulun valmistuminen on eräänlainen alkupiste. Vasta kun laulut päättyvät keikkayhtyeiden ohjelmistoon tai kun ne levytetään, on työstä odotettavissa tuloja.

Käsikirjoituksesta digitaalimaailmaan

Projektin aluksi Veikko Juntusella oli edessään nuottien tarkistus- ja puhtaaksikirjoitustyö. Painettuja nuotteja oli vain pieni osa kokonaisuudesta. Käsikirjoitetut nuotit eivät useinkaan olleet riittävän selvälukuisia, varsinkin kun sovituksia oli muokattu vielä äänitysstudioissakin. Juntunen halusi levytysversiota vastaavat nuotinnukset. Kun hän sai palkatuksi apuvoimaa puhtaaksikirjoitukseen vuoden 2009 alussa, työ alkoi toden teolla edetä.

Kirjaston tehtäväksi tuli laulujen ryhmittely aihekokonaisuusiksi, nuottien digitointi, luettelointi ja sisällönkuvailu. Aihekokonaisuuksilla pyrittiin jakamaan valtava määrä sävelmiä helpommin hallittaviin osiin. Kokoelmille luotiin nimekkeitä tyyliin Jamppa Tuomisen levyttämiä lauluja, Tangoja, Valsseja, Häämusiikkia, Joululauluja, Lastenlauluja, Lapinaiheisia lauluja, Lattarisävelmiä jne.

Luettelointiongelmia

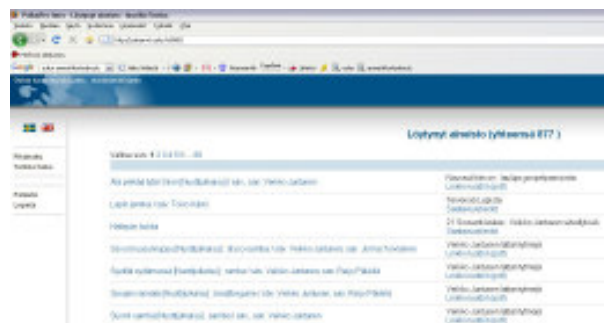
Ennen luetteloinnin aloittamista piti ratkaista teknisiä ongelmia, joista osa aiheutui aineiston kaksoisluonteesta: Nimekkeiden aineistolaji on elektroninen aineisto, mutta käyttäjän kannalta laulujen ilmiasu on nuottikuvaa. Laulujen tuli löytyä molemmilla aineistorajauksilla.

Kysyttyämme neuvoa musiikin luetteloinnin ja Pallas-kirjastojärjestelmän asiantuntijoilta päädyimme luetteloimaan emojulkaisun elektroniseksi aineistoksi ja laulujen nuotit osakohteina, joiden aineistolaji on nuotti. Verkkoaineistossamme ei ollut aikaisemmin käytetty

kahden aineistolajin yhdistelmää eikä myöskään osakohteita.

Jotta aineisto saatiin näkymään ruudulla haluamallamme tavalla, verkkokirjaston järjestelmän-toimittajalta piti tilata joitakin muutoksia. Samalla karsittiin ammattitermejä: asiakkaalle sana Sisältö kertoo varmasti enemmän kuin Osakohteet.

Emojulkaisun kuvailun tuli olla selkeän informaatiivista. Toisaalta itse nuottien kuvailun ei tarvitse olla kovin yksityiskohtaista, koska nuottikuva on vain yhden klikkauksen päässä.

Sähköinen nuottikuva

Tallennusformaatiksi valittiin PDF, jota on käytetty myös muussa kirjaston verkkoaineistossa. Riittäväällä tallennustarkkuudella nelisivuinen nuottitietueen koko on alle 400 kilotavua. Niinpä Juntusen puhallinorkesterikappaleetkin useine kymmenine soitinäänineen voitiin tallentaa kukin yhteen linkkiin.

Hankkeen ensimmäisiä tuloksia voi jo käydä tutkimaan osoitteessa www.ouka.fi/kirjasto/ostrobotnia ja siellä ruksaamalla verkkoaineisto ja kirjoittamalla hakusanoiksi Veikko Juntunen. Projekti jatkuu kuitenkin edelleen, nyt esillä oleva on vasta alkua.

Intervalli Sotkamossa

Pieni kunta, mutta iso musiikkikirjasto

Leena Kolehmainen

■ Sotkamo on runsaan 10000 asukkaan matkailustaan ja pesäpallosta tunnettu kunta eteläisessä Kainuussa. Sotkamon kirjasto on ollut aina vireä paikka ja sen musiikkiosasto väkilukuun suhteutettuna varsin mittava. Jututimme musiikkipalveluista vastaavaa Leena Kolehmaista. Kysymykset ja kuvat Heikki Poroila. ■

HP: Kerrotko Leena näin alkuun lukijoille, minkälainen ihminen vastaa musiikkipalveluista Sotkamon kunnan kirjastossa?

LK: Toimin kirjastonhoitajana Sotkamon kunnankirjastossa. Tulin töihin vuonna 1985, silloin nimikkeeni oli kirjastoamanuenssi. Olen kotoisin täältä Sotkamosta, opiskelin Tampereen yliopistossa ja ennen paluutani Sotkamoon olin lyhyen ajan töissä Savonlinnassa ja Kajaanissa. Vapaa-ajallani kuuntelen musiikkia ja lenkkeilen, talvella harrastan maastohiihtoa ja kesäaikaan liikun muuten luonnossa – meillähän on Vuokatissa ja Sotkamossa hyvät mahdollisuudet ulkoiluun. Lukeminen on iän myötä hitaampaa ja valikoivampaa kuin ennen, mutta aina jotain luettavaa yöpöydällä on.

HP: Sotkamo on keskisuuri suomalainen maalaiskunta, mutta musiikkikirjastopalvelut ovat monipuoliset ja laajat. Olet hoitanut nyt palveluita melkein neljännesvuosisadan. Mikä on työssäsi muuttunut eniten tänä aikana?

LK: Suurin muutos on varmasti tekniikan kehitys monessa mielessä. Kun aloitin, LP-levyjä lainattiin ahkerasti eikä nettiyhteyksistä ollut aavistustakaan. Tiedonhaun ja luetteloinnin apuvälineiden kehittyminen ja saatavuus verkossa on suureksi avuksi työssäni, koska musiikkikirjastotyö on tämän kokoisessa kirjastossa yksinäistä työtä. En sanoisi, että meidän musiikkikirjastomme on poikkeuksellisen laadukas, mutta Sotkamossa on annettu musiikkikokoelmalle sekä rahaa hankintoihin että työaikaa kokoelman ylläpitoon. Ja kun olen ollut täällä näin pitkään töissä, tunnen kokoelmamme hyvin ja se tietysti auttaa löytämään asiakkaan kysymiä juttuja.

Yksi muutos, joka minua harmittaa, on Aksentin loppuminen. Aksentin levyarviot ja -esittelyt olivat todella tärkeitä uutuuksien seuraamisessa. Meillähän ei ole musiikkikauppaa paikkakunnalla, Kajaanissakin musiikkiaänitteitä löytyy vain marketeista. Kirjon ääniteesittelyt ovat pelkkää markkinointia ja kustantajien mainoslauseita. Nyt sitten metsästä entistä enemmän musiikkilehdissä ja netissä olevia levyarvosteluja ja siihen kyllä saa aikaa kulumaan.

HP: *Kainuussa on ollut jo vuosia käynnissä voimakas palveluiden keskittäminen, kun kustannuksia on pyritty säästämään. Kainuun maakunta -kuntayhtymän piirissä ovat kaikki Kainuun kunnat, mutta kirjastojen Kainet-verkkokirjastossa ei Sotkamo ole mukana, miksi? Samalla Web-Origolla kuitenkin palveluita tarjotaan?*

LK: Ensiksi lyhyesti pohjatietoja: Kainuun maakunta -kuntayhtymän toimintaan kuuluvat Kainuun kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ja Kainuun keskussairaalan palvelut sekä toisen asteen koulutus ja entisen Kainuun liiton palvelut. Kainuun kirjastot Sotkamo ja Vaalaa lukuun ottamatta aloittivat Kainet-verkkokirjaston viime vuoden lopulla.

Sotkamossa katsottiin, että ehdimme Kainuun kirjastojen kimppaan myöhemminkin. Meillä on muutenkin pitkään jatkunut hyvä yhteistyö kainuulaisten kirjastojen kanssa. Olimme ehkä hieman itsekkäitä, mutta ajattelimme, että odotamme ensin kirjastojärjestelmän vaihdoksen (MARC21-pohjaiseen). Kainuun kuntataajamien välimatkat ovat sen verran pitkät, että yhteisiä asiakkaita on aika vähän. Teemme jatkossakin yhteistyötä Kainuun kirjastojen kanssa, vaikka musiikkikirjastoyhteistyötä meillä ei erikseen ole. On hyvin todennäköistä, että jossakin vaiheessa Sotkamon kirjastokin liittyy Kainet-kimppaan.

HP: *Sotkamon pääkirjastoa on laajennettu moneen otteeseen, kerrotko vähän eri vaiheista ja musiikki-palveluista niissä myllerryksissä?*

LK: Kun tulin taloon, kirjastolla oli yksi työhuone ja kaikki toiminnot yhdessä tasossa. Silloin oli musiikkiosastolla oikein oma huone, ja siellä mm. kuuntelupaikat. Aika pian musiikkihuone muutettiin työhuoneeksi. Vuonna 1992 kirjasto laajeni alakertaan, siellä toimineet nuorisotilat joutuivat siirtymään muualle. Musiikkiosastomme muutti alakertaan lasten- ja nuortenosaston ja lehtisalin viereen. 2006 kirjasto sai uuden laajennusosan, jossa ovat lehtilukusali ja käsikirjasto, ja siinä yhteydessä musiikkiosaston tilat väljenivät mukavasti. Nyt kirjas-

ton tilat ovat tavallaan neljässä eri kerroksessa, joten portaissa juoksemista riittää.

Vuosien varrella kuuntelupaikat ovat vähentyneet, jäljellä on enää kaksi paikkaa. Musiikkilehdet siirtyivät lehtisaliin muiden lehtien joukkoon. Ehkäpä sellaisetkin asiakkaat, jotka eivät muuten tule musiikkihyllyjen ääreen, löytävät lehdet lehtisalista. Kokoelmissamme on yhä LP-levyjä, vaikka niitä on paljon poistettukin. Hyväkuntoiset poistolevyt ovat lähteneet Varastokirjastoon. C-kasettejäkin vielä on, tosin hiipuva kokoelma.

HP: *Minkälainen toimenkuva on käytännössä 10.000 asukkaan kunnankirjaston musiikkikirjastonhoitajalla? Ei taida ihan pelkästään musiikin parissa aika mennä?*

LK: Tämän kokoisessa kirjastossa saa tehdä vähän kaikkea kirjastotyötä laidasta laitaan. Meillä on varmasti poikkeuksellisen hyvä tilanne, koska talossamme on kirjastotoimenjohtajan lisäksi neljä kirjastonhoitajaa ja kuusi kirjastovirkailijaa. Minä hoidan musiikkiosaston ohella DVD-tallenteiden luetteloimisen, vastaan kauko-palvelusta ja tilastojen keruusta ja tallentamisesta. Asiakaspalvelussa olen mukana päivittäin. Olin pitkään myös kirjastojärjestelmän pääkäyttäjänä, mutta nyt hoidamme atk-asiat yhdessä tietohallinnon ja kaikkien

kirjastonhoitajien kanssa. Kirjastonhoitajien kesken olemme pyrkineet joustavaan työnjakoon aina kulloisenkin tilanteen mukaan. Meillä käytiin 2000-luvun alussa eräänlaista sukupolvenvaihdosta läpi, kun kolme kirjastonhoitajaa jäi eläkkeelle samoihin aikoihin. Itse kasvoin siis ”kirjastonhoitajatyöstä” ”tädiksi” parin vuoden sisällä. Nuoret kollegat ovat tuoneet mukanaan uusia tuulia ja hyvä niin! Talossa on nyt nuori kirjastonhoitaja, joka osallistuu musiikin luettelointiin ja hänen kanssaan voimme pohdiskella muitakin musiikkiosastoon liittyviä asioita.

HP: Millainen on yleisemmin musiikin status Sotkamon kirjaston palveluissa tänä päivänä? Miten hyvin on määrärahoja riittänyt?

LK: Sotkamossa on ollut määrärahoja ja työaikaa musiikkiosaston ylläpitoon kohtuullisen hyvin. Rahat ovat kyllä alkuvuosista vähentyneet ja tarkalla on usein oltu. Yritämme aika ajoin koko henkilökunnan kanssa miettiä hankinnan painopisteitä. Kun tulin taloon, musiikkikokoelmalla oli jo tukeva kivijalka. Sen päälle on ollut hyvä rakentaa jatkoa. Talustilanne näyttää lähitulevaisuudessa kovin huonolta, mutta toivottavasti aineistörahoja ei nipistetä olemattomiin.

HP: Millainen on ollut musiikin käytön kehitys 2000-luvulla tilastojen valossa? Vieläkö Sotkamon kirjastossa kuunnellaan musiikkia?

LK: Musiikkiaineiston lainaus laskee loivasti kuten muutkin lainauslukumme. Nuottilainauksessa huomaa aina sen, jos paikkakunnalla viriää esim. bänditoimintaa. Musiikin kuuntelijoita ei enää nykyisin kovin usein ole, mutta aina silloin tällöin joku haluaa kuunnella vaikkapa LP-levyjä.

HP: Uskaltaako sanoa, että nuorison käyttäytymisen valtakunnalliset muutokset (verkon kautta halutaan ja myös hankitaan palveluita, kirjaston tyyppinen aineistopalvelu ei enää niin tärkeä) näkyvät jotenkin myös Sotkamon kirjastossa?

LK: Meillä valtakunnalliset muutokset toki näkyvät, mutta mielestäni pienellä viiveellä. Musiikkiosaston asiakkaista nuorison osuus on todennäköisesti vähentynyt kaikkein eniten. Lastenmusiikkia kyllä kysytään ja lainataan, samoin keski-ikäiset ja varttuneet musiikinystävät löytävät tiensä kirjastoon. Nuoret musiikki-osaston lainaajat ovat useimmiten musiikkiopiston opiskelijoita. Muuten nuoriso löytää musiikkipalvelunsa enimmäkseen verkosta.

Olen joskus miettinyt tätä verkon vetovoimaa, koska omat lapsenikin ovat nuoria aikuisia. Molemmat kuuntelevat paljon musiikkia, mutta hekin näyttävät hankkivan kuunneltavansa joko verkosta tai musiikkikaupoista eivätkä käytä asuinpaikkakuntiansa musiikkikirjastoja.

HP: Sotkamo tunnetaan laajasti Vuokatin liikunta- ja turismikeskuksen ansiosta, mutta silti kunta lakkautti takavuosina Vuokattiin rakennetun sivukirjaston. Eikö turisteille kannata tarjota kirjastopalveluita vai olivatko vuokattilaiset niin laiskoja käyttäjiä?

LK: Vuokatin kirjaston lakkauttaminen on yksi ikävimpiä työurani aikana tapahtuneita asioita. Vuokattilaiset kyllä puolustivat kirjastoaan voimakkaasti, mutta silti kirjasto päätettiin lakkauttaa. Matkailijoita toki käy täällä pääkirjastossa, vaikka majoituspaikat ovatkin keskittyneet Vuokatin alueelle. Toisaalta ajattelen niin, että

jos Vuokatin kirjasto olisi säilynyt tähän päivään asti, niin viimeistään nyt se olisi varmasti lakkautusuhan alla. Kuntatalouden tilanne näyttää tänään siltä, että nythän se ”säästäminen” vasta alkaakin.

HP: *Sotkamossa on suomalaisittain melko harvinainen tilanne, että kirjaston johtaja (Tuula Jakonen) on samalla myös sivistyspalveluiden toimialajohtaja. Onko tällaisesta ratkaisusta ollut kirjastolle enemmän hyötyä vai haittaa?*

LK: Ehdottomasti on ollut hyötyä. Kirjastolla on ollut oma asiantuntijansa johtoryhmässä. Uskon, että johtajallamme on ollut toimialajohtajana myös paremmat yhteydet päättäjiin kuin pelkästään kirjastonjohtajana. Haittaa on taas ollut siitä, että toimialajohtajan työsaika on todella laaja, joten kirjaston arkisiin asioihin jää vähemmän aikaa kuin ennen. Hyötyä on kuitenkin ollut enemmän kuin haittaa.

HP: *Mitä toiveita tai unelmia sinulla musiikkikirjastotyön ammattilaisena on?*

LK: Olen niin tavallinen ihminen, ettei minulla kovin korkealentoisia unelmia tai toiveita ole. Toivon kuitenkin, että itselläni säilyisi innostus ja kipinä tähän työhön. Sellaista intoa tarvitaan, että Sotkamon kirjastoon tulevat musiikin ystävät kokisivat tullessaan oikeaan paikkaan.

Leena Kolehmainen
löytö Loutrakista
Kreikan-matkalta:
Imagine-ruukku!

Tämän numeron kirjoittajat

Pirjo Hakuni

Tampereen kaupunginkirjasto

Leena

Kolehmainen

Sotkamon kunnankirjasto

Janne Mäkelä

Suomen Jazz & Pop Arkisto

Heikki Poroila

Vantaan kaupunginkirjasto

Maaret Storgårds

Suomen Jazz & Pop Arkisto

Juha Sutela

Oulun kaupunginkirjasto

Tiina Tolonen

Oulun seudun amk:n kirjasto

Yhtenäistetty Armas Järnefelt

Heikki Poroila

Oheinen pieni ohjeluetelo on koottu perinteiseen tapaan ja julkaistaan ensin tässä Intervalli-lehden liitteenä PDF-muotoisena, myöhemmin verkossa HTML-muotoisena ja hakemistolla varustettuna luettelona (julkaisusarja nro 134).

Luettelo perustuu tuoreessa Järnefelt-monografiassa olevaan teosluetteloon*. Sen on **Eino Filppulan** aineiston pohjalta koonnut **Mikko Sajari**. Luettelo on järjestetty systemaattisesti teostyyppin mukaan ja kussakin ryhmässä kronologisesti mahdollisuuksien mukaan. Teosluettelo on tiedoiltaan suppea, mutta tarjoaa perustiedot nimekkeiden standardointia varten muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Kuten Kimmo Korhonen kirjoittamassaan artikkelissa *Myöhäisromantikko jännitteiden ristivedossa* (julkaisussa *Armas Järnefelt : Kahden maan mestari*) toteaa, Järnefeltin monet teokset ovat kadonneet tai jääneet elämään vain nimenä (s. 243). Teosluettelossa tätä puolta ei ole tarkemmin eritelty, eikä luetteloa muutenkaan voida pitää perusteellisen tutkimuksen tuloksena. Se on kuitenkin kattavin saatavana oleva yhteenveto Armas Järnefeltin sävellystuotannosta.

* **Sajari, Mikko**

Armas Järnefeltin teosluettelo. – Julkaisussa: Armas Järnefelt : Kahden maan mestari / Toimittanut Hannu Salmi. – Helsinki : SKS, 2009. – ISBN 978-952-222-057-8

[Aallon kehtolaulu]

1902. Lauluääni ja piano.

V: Nuku nuku aaltonen, nuku jo! Vågens vaggång (Slumra bölja, slumra ren). Der Welle Wiegenlied (Schlumm're Welle, schlumm're bald)

[Ajan aallot]

1913. Sekakuoro.

[Am stillen Dorfe erhebt sich]

1904. Lauluääni ja piano.

[Andante, jousiork.]

1900. Teos on kateissa, mutta se on esitetty 1.7.1900.

[Andre beten zur Madonna]

? Lauluääni ja piano.

[Anni]

1902. Lauluääni ja piano.

V: Kulkeissani vainiolla. Heute früh auf grünen Halde

[Armahan kulku]

1897. Sekakuoro.

[Armasta odottaessa]

1889. Lauluääni ja piano.

V: Istun ikävissäni. Väntande för kärlingen

[Berceuset, kamariorok.]

1904? Tämä on dokumenttien perusteella Järnefeltin tunnetuimman teoksen alkuperäinen esityskokoonpano, kaikki muut versiot on tulkittava sen sovitukseksi. Myös sanoitettuja versioita on useita, suomenkielisiäkin ainakin kolme erilaista. Mahdolliset muut versiot rakennetaan näiden mallien mukaisesti.

[Berceuset, kamariorok., ruotsi (Slumra, sov i ro, mitt hjärtebarn)]

[Berceuset, kamariorok., saksa (Schlafe, schlafe holdes Kindchen mein)]

[Berceuset, kamariorok., suomi (Hopeinen laulu)]

[Berceuset, kamariorok., suomi (Tummuu yö, vain tuuli vaeltaa)]

[Berceuset, kamariorok., suomi (Uinu, uinu, lapsi armainen)]

[Berceuset, kamariorok.; sov., piano]

[Berceuset, kamariorok.; sov., sello, piano]

[Berceuset, kamariorok.; sov., viulu, piano]

[Betlehems stjärna]

? Mieskuoro.

[Bröllopsmarsch]

1937. Urut.

V: Häämarssi

[Carmen Careliense]

1948. Kantaatti kuorolle ja orkesterille.

V: Joensuu-kantaatti

[Carmen]

1909. Lauluääni ja piano.

V: I månens sken på krogens gård

[En dockvisa]

? Lauluääni ja piano.

V: Dansa, dansa liten min

[Die Drei]

1895. Lauluääni ja piano.

V: Drei Reiter nach verlornen Schlacht

[En drömmares sång till livet]

1901. Lauluääni ja piano.

V: En konung har jag varit. Uneksijan laulu elämälle (Oon kuninkaana ollut). Ein Träumers Sang ans Lieben (Ich war einmal ein König)

[Du]

1933. Lauluääni ja piano.

V: Det finns väl så många i världen att äga. Sinä (Niin montahan voisin ma maailmassa saada)

[Du bist so schön und rein]

? Lauluääni ja piano.

[Du hast Diamanten und Perlen]

? Lauluääni ja piano.

[Du är sol, du är vår]

1908. Lauluääni ja piano.

[Dvärgens hämd]

? Mieskuoro.

[Einsam schreitend wandl' ich]

1907. Lauluääni ja piano.

[Elämän laulu]

1939. Kantaatti solisteille, kuoroille ja orkesterille.

[Farväl]

1908. Lauluääni ja piano.

V: Du räckte mig handen, du bjöd farväl

[Den flydda]

1898. Mieskuoro.

V: O du, som med dagen. Mennyt (Kuin painuva päivä)

[Den flygande holländaren]

1908. Lauluääni ja piano.

V: Där svart i natten

[Fågeln]

1901. Lauluääni ja piano.

V: Där sitter en liten fågel. Es sitzt da ein kleiner Vogel

[Fåglarna]

1928. Musiikkia Aristofaneen näytelmään.

V: Linnut

[Gute Ruhe]

1892. Laulusta tunnetaan sekakuorosovitus.

V: Im Arm der Liebe ruht sichs wohl

[Heimathklang]

1895. Lauluääni ja piano.

V: Als sie vom Paradies ward gezwungen

[Heimathklang, orkesteri]

1895. Sinfoninen runo orkesterille. Ei pidä sekoittaa samannimiseen yksinlauluun. Teoksesta on säilynyt vain Ewald Niegischin vuonna 1913 Poriin tekemä sovitus.

V: Kotiseudun kaikuja. Kotimaan kaikuja. Kotimaan sävel

[Hyljätyn valitus]

1900. Jousiorkesteri. Sovitus torviseptetille on julkaistu nimellä *Aamulla varhain* (teoksen teemana olevan kansanlaulun nimi).

[Hör ich das Liedchen klingen]

? Lauluääni ja piano.

[I solnedgången]

1901. Lauluääni ja piano.

V: Satte jag mig på bergets kam. Im Sonnenuntergang (Stetzte ich mich auf Bergeskamm)

[I morgonstundens vår]

? Lauluääni ja piano.

[Ich wollte meine Lieder]

1892. Lauluääni ja piano.

[Ich stand in dunkeln Träumen]

1890. Lauluääni ja piano.

[Im Vaters Garten heimlich steht]

? Lauluääni ja piano.

[Isänmaan kasvot]

1925. Lauluääni ja piano. Samannimisestä kantaatista irrotettu yksinlaulu.

V: Sun kasvois eessä, Suomenmaa

[Isänmaan kasvot, kantaatti]

1925. Kantaatti solisteille, kuorolle ja orkesterille.

[Ja kesä oli parhailaan]

1908. Lauluääni ja piano

[Jes siunatkoon]

? Mieskuoro.

V: Jes siunatkoon, miten väkevä hän on

[Juhla-alkusoitto]

1902. Orkesteri. Tilausteos Kansallisteatterin avajaisiin.

[Juhlakaikuja]

1932. Orkesteri. Teos on esitetty radiossa, mutta sen partituuri on kateissa.

[Kaiholle]

1892. Viulu ja piano. Teos on kadoksissa.

[Kallan kuoron lippulaulu]

1952. Sekakuoro.

[Kallan ranta]

1932. Kantaatti solisteille, lausujalle, sekakuorolle ja orkesterille.

V: Kallanranta-kantaatti.

[Kantat vid St. Joh. Logens 175 Årsjubileum]

1929. Vapaamuurarikantaatti. Teos on säilynyt osittain.

[Kanteleelle]

1893. Lauluääni ja piano.

V: Nyt kaiu kanteleeni. Min kantele nu klinga

[Kanteletar]

1898. Orkesteri. Tästä neliosaiseksi tarkoitettusta teoksesta on säilynyt vain avausosa (Pastoraali) ja sekin kamariorkesterille sovitettuna. Pastoraalista on valmistettu moderni rekonstruktio (Jani Kyllönen).

[Kappaleet, piano, op4]

1895. Nro 1, Etude – Nro 2, Valse – Nro 3, Allegro con brio. Opusnumero on todennäköisesti kustantajan lisäämä, Järnefelt ei opusnumeroita käyttänyt. Korhosen mukaan kyseessä olikin Axel E. Lindgrenin tilaus, mutta loppujen lopuksi teokset julkaisi Wilhelm Hansen. (s. 245)

[Karhunlaulu]

? Lauluääni ja piano.

[Kehtolaulu (Hiljaa, hiljaa! ilta on)]

1900. Lauluääni ja piano.

V: Wiegenlied (Still, o still sei Kindlein du)

[Kehtolaulu (Liekku liiku, kätkyt kiiku)]

1936. Lauluääni ja piano.

V: Vaggsång (Gunga sakta, vagga akta)

[Kesäilta]

1895. Mieskuoro.

[Kesäyö]

1898. Puhallinorkesteri. Teos tunnetaan vain välillisesti, mitään sävellysdokumentteja ei ole löytynyt.

[Kolme suomalaista kansanlaulua]

1897? Viulu ja piano. Kyse lienee sovituksista, jotka ovat kadoksissa, vaikka Järnefelt teki niistä kustannussopimuksen Wilhelm Hansenin kanssa.

V: Tre finske folkviser

[Korsholma]

1894. Sinfoninen runo orkesterille.

[Kuopio-kantaatti]

1922. Kantaatti kuoroille, lausujalle, viululle, uruille ja harmonille. Kantaattiin sisältyvää mieskuorolaulua *Peltomiehen syyslaulu* esitetään myös erikseen.

[Kuopio-kantaatti. Peltomiehen syyslaulu]

V: Kuopio. Peltomiehen syyslaulu (Taas jo jäivät)

[Köyhä]

? Lauluääni ja piano.

V: Sen kyllä tiedän

[Lapsuuden ajoilta]

1892. Orkesteri. Uusittu versio 1899 nimellä

Suomalainen rapsodia. Teoksesta tunnetaan myös sovitus kahdelle pianolle.

[Laula, laula]

1892. Lauluääni ja piano.

V: Miks' riudut sa ihmisrinta. Sjung, sjung (Va klagar du människohjärta)

[Laulajan koti]

1896. Mieskuoro.

V: Eipä maata manterella

[Laulajapoika]

1898. Orkesteri. Teos tunnetaan vain välillisesti.

[Laulu Vuokselle]

1897. Kantaatti mieskuorolle ja orkesterille.

[Laulu tulipunaisesta kukasta]

1919. Orkesterimusiikkia Mauritz Stillerin elokuvaan.

[Das Leben]

? Lauluääni ja piano.

[Leivo]

1895. Lauluääni ja piano.

JV: Miks' leivo lennät Suomehen. Lärkan (Säg, lärka, varför flyger du)

[Liebestraum]

1899. Viulu ja orkesteri. Teos tunnetaan vain välillisesti, mitään nuottidokumentteja ei ole löytynyt.

[Lina]

1910. Lauluääni ja piano.

V: Visst finns det flickor nog i vår by. Liina (On niitä tyttöjä useoitakin). Line (Wohl gibt es Mädchen genug in Dorf)

[Luvattu maa]

1906. Musiikkia Immi Hellénin näytelmään. Musiikista koottu sarja on omana kirjauksenaan.

[Luvattu maa, sarja]

1906. Orkesterisarja näytelmämusiikista. Osat: Johdanto (Israelin orjuus) – Elizeban valitus – Tanssi (Ballet I).

[Lyyrinen alkusoitto]

1892. Orkesteri.

V: Overture Lyrique

[Maamme]

1899. Melodraama. Teos tunnetaan vain välillisesti, mitään nuottidokumentteja ei ole löytynyt.

[Maan sävel]

1934. Kantaatti solisteille, kuoroille ja orkesterille.

[Manch Bild vergessener Zeiten]

? Lauluääni ja piano.

[Matkalla]

1898. Mieskuoro.

V: Hepo hei! nyt juokse vaan

[Mein Liebchen wir sassen beisammen]

? Lauluääni ja piano.

[Metsäkyhkyset]

? Lauluääni ja piano.

V: Skogsduvor

[Milloin muistelet minua?]

1904. Lauluääni ja piano.

V: Sua muistan, ensimmäisen leivän lystin laulellessa. Säg, när mines du mig. Sag' gedenkest du meiner

[Miranda]

1901? Orkesterimusiikkia Topeliuksen tekstiin perustuvaan näytelmään. Osista tiedetään ainakin Nymf och trolldans ja Najadens sång.

[Monimorsiamellinen]

? Mieskuoro.

V: Mont' on mulla morsianta

[Muunnelmat, piano]

1892. Teos on kadoksissa.

V: Variatioonia

[Muut ne kuuli kirkonkellon]

1896. Sekakuoro.

[Mä lemmenkukan istutin]

? Lauluääni ja piano.

[Nocturne]

1910. Lauluääni ja piano. Teksti Emil Kléen

V: Ekan glider på stlnadt vatten. Still der Kahn auf dem Wasser gleitet

[Nocturnet, piano]

1892. Teos on kadoksissa.

[Normaalilyseon 50-vuotisriemujuhla -kantaatti]

1937,. Kantaatti solisteille, sekakuorolle ja orkesterille.

[Nu har han kommit, den gyllne vår]

? Lauluääni ja piano.

[Nyt valitkaa!]

? Mieskuoro.

V: Nyt valitkaa! joko lepo ja yö tai taisto ja työ

[När alla klockor klämtat tolf]

1903. Lauluääni ja piano.

V: Wenn alle Uhren zwölf geschlagen

[O, lüge nicht]

? Lauluääni ja piano.

[Omenan kukat]

? Lauluääni ja piano.

[Onnelliset]

1901. Mieskuoro.

V: Jo valkenee kaukainen ranta. De lyckliga

[Onneni saari]

1945-1949. Mieskuoro.

V: Unteni mailla onneni saari on oma

[Orpo ja lintu]

1987. Sekakuoro.

[Paimenen pyhä]

1898. Mieskuoro.

V: Kaukaa kuuluu kumahellen

[Paimenten ilo]

1898. Mieskuoro.

V: Mipä meiän paimenien

[Paista päivä paimenelle]

1902. Lauluääni ja piano.

[Pieni laulu Maikille]

1890. Lauluääni ja piano.

[Pois meni merehen päivä]

1896. Mieskuoro.

V: Han sjönk i havets sköte

[Preludio funèbre]

1930. Surumarssi orkesterille.

[Puhjetessa kukka puhtahin]

1902. Lauluääni ja piano.

V: Blumen sind am schönsten erblüht

[På havet (1933)]

1933. Mieskuoro. Tämän ja samannimisen yksinlaulun alkusanoja ei ole löytynyt, joten erottimena on vuosiluku.

[På havet]

? Lauluääni ja piano.

[Päivän poika]

1939. Kantaatti baritonille, mieskuorolle ja orkesterille.

[Pääskylle]

1895. Lauluääni ja piano.

V: Et silloin, pieni pääsky. Ej kan du lilla svala

[Romanssit, viulu, piano]

1891. Sävellys on tehty viulististi Geraldine Morganille, jonka soittoa Järnefelt suuresti arvosti (s. 244).

V: Romanze

[Sarjat, ork., Es-duuri]

1897.

V: Kleine Suite. Pieni sarja.

[Sarjat, viulu, piano, F-duuri]

1892. Keskenrääinen teos, jonka kolmannen osan on täydentänyt Timo Virtanen vuonna 2007.

[Sarjat, kamariork.]

1895. Osat: 1. Preludi, 2. Andante, 3. Scherzo, 4. Adagio, 5. Allegro. Sarjan ensimmäinen osa *Preludi* tunnetaan myös sovituksena kahdelle pianolle ja sitä on muutenkin esitetty paljon itsenäisenä teoksena. Se suositellaan silti kirjattavaksi sarjan osana: [Sarjat. kamariork. Nro 1, Preludi]

V: Sarja pienelle orkesterille

[Serenad]

1908. Lauluääni ja piano.

V: Din blick är ett solgladt glitter

[Serenadit, ork.]

1893. Kuusiosainen orkesterisarja. Teoksen osa Adagio valmistui jo 1892. Sen esityskokoonpanona on sooloviulu ja jousiorkesteri.

[Silloinpa kesä minulla]

1928. Sekakuoro.

V: Då stundar vårens tid för mig

[Sinfoniat, D-duuri]

1894. Teoksesta tunnetaan vain 45 tahdin mittainen katkelma kolmannesta osasta, mutta myös kaksi ensimmäistä osaa ovat saattaneet valmistua.

[Sinfoninen fantasia]

1895. Orkesteri.

[Sirkka]

1898. Mieskuoro.

V: Sirkka lauloi lystiksensä. Einu sinni svanur fagur. Syrsan

[Skymning (När en gång)]

1903. Lauluääni ja piano.

V: När en gång solen har sjunkit ned. Hämärä (Kun armas aurinko painuu). Dämmerung (Wenn hintern dunkeln Gebirg)

[Skymning (Vad detta svala)]

1908. Lauluääni ja piano.

V: Vad detta svala dunkel blev mig kärt

[Solsken]

1892. Lauluääni ja piano.

V: Hvar sky är borta och himlen ljus. Sonnenschein (Kein Wölkchen sichtbar am Himmel blau)

[Sondbyn laulu]

1935. Lauluääni ja piano.

V: Kera keväimen koskilla kuljen

[En spel- och dansvis]

1903. Lauluääni ja piano.

V: Spela mig giga! Spiel' meine Geige der Himmel ist blau)

[Ständchen]

1895. Lauluääni ja piano.

V: Schlaf sanft mein liebes Mägdelein

[Sunnuntaina]

1900. Lauluääni ja piano. Yksinlaulusta tunnetaan myös sovitus sekakuorolle ja solistille nimellä *Sunnuntai*. Se merkitään tarvittaessa sovituksena.

V: Kaunis kirkas nyt on aamu. Söndag (Klar och ljuvlig stiger dagen). Sonntag (Schön und klar ist heut' der Morgen)

[Suomalainen rapsodia]

1899. Orkesteri. Kyseessä on tässä itsenäisenä teoksena käsitelty uudistettu versio teoksesta *Lapsuuden ajoilta*. Todennäköisesti Viipurin orkesteria varten tehty versio ei kuitenkaan ole säilynyt, vaan ainoastaan Ewald Niegischin kesällä 1913 hiukan pienemmälle kokoonpanolle Poriin muokkaama versio. Myös versio kahdelle pianolle tunnetaan, ja mahdollisesti tämä on ollut lopullisen teoksen esivaihe.

[Suomen synty]

1898. Kantaatti mieskuorolle ja orkesterille.

[Suottako Suomi luottaa Luojaansa]

? Sekakuoro.

[Suuri salaisuus]

? Lauluääni ja piano.

V: Liisa pieni sipsuttaen ostoksilta palaa

[Suvirannalla]

1933. Lauluääni ja piano.

V: Suvirannalta naurua seljille soi. Sommarnatt pD stranden (Över viken frDn stranden hörs)

[Svanen]

? Mieskuoro.

[Så brådtom har nu mammor små]

? Lauluääni ja piano.

[Tanssin kulku]

1928. Mieskuoro ja viulusoolo.

[Tempelinrakentajat]

1940. Kantaatti sekakuorolla ja orkesterille.

[Till en brud]

1919. Lauluääni ja piano.

V: Med löjets tDrar under ögonfransen

[Titania]

1901. Lauluääni ja piano.

V: En klang som av små violiner. Kuin viulujen sointua kantaa niin vienona. Ein Klang wie von Zwerg Violinen

[Titus]

1910. Musiikkia solisteille, kuorolle ja orkesterille samanimiseen Arvid Järnefeltin näytelmään. Musiikista on säilynyt vain yksi lyhyt osa.

[Tohmajärven seurakunnan kirkonkello]

1925. Sekakuoro, urut, piano ja kellot.

[Toivoni]

1900. Lauluääni ja piano.

V: Oi, jos oisi mull' linnun siivet. Önskan (Luftens fågel med lätta vingar)

[Topografikunnan marssi]

1932. Puhallinorkesteri tai -yhtye.

[Tretton år]

1922. Lauluääni ja piano.

V: För fin var din fot

[Und weil mich das Leben belogen]

? Lauluääni ja piano.

[Unelma]

1907. Lauluääni ja piano.

V: Lauleleisi laine lauluansa. Dröm (Vågen skulle sina sänger sjunga)

[Uusi kulta ja vanha kulta]

1901. Mieskuoro.

V: Uusi kulta kumuten kulki

[Den vakande modern]

1901. Lauluääni ja piano.

V: Där ute stormen i rutan slår. Der Sturm, der schlägt an die Rauten

[Varpunen]

1895. Lauluääni ja piano.

V: Jos ruikutella voisin. Sparven (Om drilla jag förmDdde)

[Vasti]

1919. Piano. ”Vasti” oli Järnefeltien tyttären nimi.

V: Valse lente

[Venehelle tuulta]

? Kolmiääninen sekakuoro.

[Venelaulu]

1892. Sekakuoro.

V: Wenelaulu

[Viel' ois virttä tieossani]

1900. Lauluääni ja piano.

V: Än en visa vill jag sjunga. Viel' olis virttä tiedossani

[Vill du komma med mig?]

1902. Mieskuoro.

V: Tule kanssain

[Virran rannalla]

1896. Puhallinyhtye tai -orkesteri. Sovitus orkesterille samana vuonna 1896. Järnefelt osallistui teoksella voitollisesti Kansanvalistusseuran sävellyskilpailuun.

[En visa]

1908. Lauluääni ja piano.

V: Det faller ett guldnat löf på min väg

[Vredens barn]

? Mieskuoro.

[Vågsång]

1910. Lauluääni ja piano.

V: Mig tyckes en snyftning låter. Mich deucht, leises Schluchzen klinget

[Vårdroppen]

1903. Lauluääni ja piano.

V: I morgonstundens vår. Am Frühlingsmorgen froh

[Wanderes Nachtlied]

1989. Mieskuoro. Laulusta tunnetaan kaksi eri suomennosta (Hannikainen ja Klemetti).

V: Vaeltajan yölaulu. Kulkijan valitus (Taivaan isä laupias)

[Åbo slott]

1902. Kantaatti mieskuorolle, puhallinyhtyeelle ja kontrabassolle.

[Ödets stjärna]

1908. Lauluääni ja piano.

Abstract in English

■ In his **editorial** *Heikki Poroila* wonders, how the local net services for customers of Finnish music libraries could be utilized in a more convenient way. One shop for all, a national portal like the one there already is in the Helsinki metropolitan area library system (HelMet)?

■ **The Finnish Archive for Jazz and Popular Music** is a must for anyone studying the history of Finnish popular music. *Janne Mäkelä* and *Maaret Storgårds* talk about some new and old items like a large collection of material from Warner Music Finland. Question of future status of this semi-official archive is also discussed.

■ **Tampere City Library** has been active in making surveys with the customers. Music librarian *Pirjo Hakuni* explores the results of the latest one, which asked the customers to talk about the concrete benefits of the music library services in their lives. It is always satisfying to read about happy customers!

■ *Tiina Tolonen* from the Music Library of Oulu University of Applied Sciences has been building a **digital score library** with the Finnish *e-concerthouse* live concert service. This library offers free scores which one may study and listen to with Sibelius Scorch software. With 500 compositions this library is just a beginning, but an interesting one.

■ Another digital project is going on in Oulu City Library, where **the musical output of composer Veikko Juntunen** will be digitized and provided free of charge for anyone interested. Music librarian *Juha Sutela* tells the story of this project and gives other music libraries some ideas for PDF-publishing.

■ **Sotkamo** is a quite small community in northeastern Finland with only 10.000 inhabitants. It's public library and especially the music department is, however, one of best of it's kind. Music librarian *Leena Kolehmainen* tells the story of 25 years in charge of music services outside the bigger cities.

■ In the end, *Heikki Poroila* has compiled a small summer gift, a catalogue of uniform titles by the Finnish-Swedish composer **Armas Järnefelt**, internationally best known for his beautiful *Berceuse*. Recent studies have verified, that the original version was not for violin and piano but for a chamber orchestra. This catalogue will be later available in HTML-format with indexes.

Sisällysluettelo

- 1 Valtakunnalliset musiikkisivut – Heikki Poroila
- 3 Mitä vaan populaarimusiikista – Janne Mäkelä ja Maaret Storgårds
- 11 Työkaluja, mahdollisuuksia, iloa ja apua – Pirjo Hakuni
- 16 Digitaalisen nuottikirjaston rakennustyömaalla – Tiina Tolonen
- 18 Viihdesäveltäjän elämäntyö verkkoon – Juha Sutela
- 19 Pieni kirjasto, iso musiikkikirjasto – Leena Kolehmainen
- 20 Yhtenäistetty Armas Järnefelt – Heikki Poroila